

— або не вдумуватися в те, що говорять, або свідомо одводять увагу читача від суті справи. Коли питання про форму, у яку виливається ідея, про мову, зараз ігнорувати, то неможливим стане розвиток на одній мові рівнобіжно культури, а сама культура так і востанеться, як до цього часу, тільки на послугу у тих, для яких форми ідеї вже заготовлено. На старий шлях тоді ми ступаємо, і та стіна, що одділяла культурні верстви від простого народу, зостанеться непошкодженою, прираще незасипаною... Навпаки, органи, які офіційові міністерському, треба ясно визначати, що питання про мову — питання кардинальної ваги, і що російської мови офіційові вживає тільки з огляду на склад більшості майбутніх читачів, і що поволі він перейде на мову українську. Звертає увагу на себе й те, в першому ж номері застерігають проти шовінізму не тих, хто підняв травлю на все українське і зараз вживає заходів до знищення національних здобутків на Україні, а до українців, які з достойним великого подвигу стоїть вносять зараз всі експерименти випадкових хазяїв стану річей.

Характерно й те, що єдина в номері стаття на українській мові д. Махара, що власне тільки має своїм змістом поставлене в передовій завдання, пасе задніх, і її надруковано чутя не пегігом.

Але будем жити — побачимо, а тим часом бути злими пророками не хочемо.

І. Н. — сь.

На біжучі теми.

Свашки.

Приходить такий свашко і починає:
— Наш возний — не вряв його кат — на свій кошт таке бундяться весілля уджбне, що ну!... Послухайте ж сюди: сьогодні зробимо сватання, і ви подавайте рушники, а там уже умовитеся собі з паном женихом, і за весілля...

І коли хто хоче обернути справу хитро-мудро, недорогим коштом, виражає такого свашка, а той з шкури лізе — свого пана возного своїм землякам сватає.

І все приспіває:
— Гляди ж, Наталко, не згедзайся, як старости прийдуть.
І все намагається, щоб земляки продешевдили.

Над цим багато роздумувати не випадає:
Все ж таки Виборний безкористливо сватав Возного, а тепер перші на весіллях мають заробити свашки.

Дивлячись на цю суету корити мені, правовірно есефові, сказати по есерівському:
— Дарма праці. Не тепер, так в четвер, а буде наше зверху.
Що тоді свашки мають робити? По дорозі в казку.

Один поїхав.
Ні бороди, ні вусів.
Вкусив солодкого. Ще захотілось. Ще вкусив. Ще захотілось.
Жеваяк.

Почав гуляти: в межах ста рублів.
Скандал страшенний.

— Поминуйте, гуляє. І чорт його бери, що гуляє, але — з ким? Особи найденевшого розбору. Ну, молодий чоловік, ну, кров буває. Але у нас для буяння крові призначені певні години, видається додаткова порція карток, поліемем попереджений, почет стоїть. Чоловік гуляє, а порядок єсть. Особ ми самі йому порадимо, і спільки можна прогуляти — це теж нормовано...

Поїхав другий.
Борода довга, вуси довгі, волосся довге, постає довга.
Все довге, поважне, пристойне, аж нудно.

Зате талантів ніяких, поезії нема.

Так собі — маніловщина.

Дім купує. Титул випує.
Запитує, чи шановні господарі нічого не будуть мати проти, коли на ніч води Франца-Йозефа напесться.

Господарин тільки цього й треба:
— О, ми подумаємо.
— Чи можна піти собі шкарпички купити?
— Га. Прийдіть ще старшого санітати.

Нарешті нудна лояльність і повне безділля набридло й поважним господарям.

Поїхав третій.
Нахватався цяцок і убрання. Але перегуляв.
Особи були саме підходячі.

Проте почав посуд в ресторанах бити, дамам не залітатив.
Чорт зна що!
Тепер же війна, посуд на учоті, дами на учоті.
Не гаразд.
Іде четвертий.
Торшнього сігну питатись.
Кортить солодкого скуштувати.
Розум, звичайно, вдома лишиться.

Еспапка.
У Тукідада в книзі другий в розділі 47-му і далі читаємо про пошест в Атенях:
„Лікари нічого поради не могли: спершу вони лікували, не знаючи характеру хвороби, а часто й самі вмیرали.“
Скільки люде не можились в храмах, скільки не здавались до оракулів і подібних засобів, все було дарма.
Нарешті, як їх зовсім посіла пошест, покинула й це.
Як кажуть, хвороба прокинулася спершу в Етіопії, потім рушила в Єгипет і Лівію і захопила значну частину земель перського царя.
Поки хвороба була у всій силі, тіло не слаббло, але, навпаки, боролось із болями, — отже хворі здебільшого вмیرали од внутрішнього жару на сьомий або дев'ятий день, все ще трохи бувши при силі.
Людей ні трохи не стримував страх перед богами, ні людські закони, бо вони бачили, що всі ги-

нуть однаково, і вважали, що Бай-лудже, чи будуть вони шанувати богів, чи ні.
Через це всі хотіли захопити як найбільше земних утіх“.
От вам, любі мої земляки, опис чуми чи якоїсь іншої пошести в Атенях, за дві тисячі триста років до заснування української самостійної держави.
А в нас тепер теж чума.
Так говорять деякі лікарі, що так звана еспапка і єсть особливо, досить легка, форма чуми.
В Атенях пошест розвилася в зв'язку з війною.
У нас пошести тільки почалися.
І буде їх ще багато.
Мриь же, любезні земляки, це — нічого ж!
Поляки вмірають і називають цю хворобу —
„Українка“.
Москва, як інтернаціоналісти, зовуть її еспапкою.
Ви звить —
— Росіянку.
І пам'ятайте, що хвороб на наше покоління і назв для них ще настають.
Яка до нас пошест незабаром з Гиперборев приїде, я не знаю: — чи Коцюбинка чи Алексеевка?
Може згодом Романівка.
Мілюковка теж задумлива.
Хто доживе — побачить.
А. Ярянович.

Учительям: а) з вищою освітою: в 1 класі — 260 карб., в 2 класі — 240 карб., в 3 класі — 220 карб., в 4 кл. — 200 карб.
б) з середньою освітою, а також учителів на навчання малювання та креслярської незалежно від їх освіти: в 1 класі 235 карб., 2 кл. — 215 карб., в 3 кл. — 195 к., в 4 кл. — 175 карб.

Класне наставництво можна мати тільки в одному класі. Платня — 1800 карб. на рік.

Жалування директорів: в 1 класі — 8000, і квартира натурою, 2 класі — 7600, „ „ „ 3 класі — 7200, „ „ „ 4 класі — 6800, „ „ „ „
В о. інспектора 2500 карб., 12 лекцій і квартира натурою.

Жалування інспекторів в 1 класі — 6000 к. 6 лекцій і кв. натур., 2 класі — 5800 к. „ „ „ 3 класі — 5600 к. „ „ „ 4 класі — 5400 к. „ „ „ „

Жалування діловодів: в 1 класі — 3800, карб. і кв. натурою, в 2 класі — 3600 „ „ „ „ в 3 класі — 3400 „ „ „ „ в 4 класі — 3200 „ „ „ „

Жалування лікарів: в 1-му класі — 1800, карб. 2 кл. — 1700 к., в 3 кл. — 1600 карб., в 4 кл. — 1800. карб.

Секретарен педагогічної ради, 600, бібліотечареві — 720.

Вільні докладні інформації про нові оклади будуть поміщені в газеті через кілька днів.

Дозвіл вільного торгу художю.
Міністр харчових справ 2 жовтня постановив:
1) В одміну обов'язкової постанови від 22-го липня 1918 року під № 1 закупки для сільсько-господарських потреб екою та овець по всій Україні може провадитись вільно і без всяких обмежень.
2) В тих випадках, коли художю та вінці закуповуються в цілях спекуляції, надається право особливо улововженому і районним уповноваженим ревізувати завзачену художю по цінам на 20% нижче обмежень.

Субсидія Харківському історико-філологічному товариству.
Міністр народньої освіти висі до ради міністрів законопроект про субсидію Харківському історико-філологічному товариству при Харківському університеті в розмірі 13,000 карб. На чолі т-ва стоїть відомий вчений проф. М. Ф. Сумцов.

Особливо-уповноважений по поставчанню для м. Одеси.
Призначено Володимир Свєновича Семулова особливо-уповноваженим по поставчанню для м. Одеси харчових продуктів з 3-го жовтня 1918 року в платчеві 12,000 карб. на рік.

Державний народній театр у Київі.
Головне управління по справам мистецтва й національної культури висіло до ради міністрів проект закону про заснування в м. Київі державного народнього театру (в Троїцькому народньому домі).
Зміст проекту закону такий:
1) Головами урядівання по справах мистецтва та національної культури затверджується заснований в м. Київі в 1917 р. державний народній театр.

2) Державний народній театр утримується на свої прибутки з допомогою від держави.
3) Державний народній театр має право одержувати без мита з-за кордону книжки, а також всі матеріали й знаряддя, потрібні для справи.
4) До числа по державній громадській службі, займаючи яких увільняє офіцерів і солдатів (козаків) від призначення в запасу в армію, та дієві команди флоту й від служби в державному ополченню відносяться по державному народньому театру посади: директора театру, завідуючого господарською частиною, режисера, акторів та рахівника.
5) Театр має свою власну печатку з державним гербом.
6) На другу половину 1918 р. асигнувати державному народньому театру із сум державної скарбниці 110,950 карб.

Т-во дослідників Волині.
Міністерство народньої освіти проєтує асигнування щорічної допомоги „т-ву дослідників Волині“ по 10,000 карб. на рік.

Чорний охотничий порох.
Т. в. о. начальник Шостенського порохового заводу клопочеться про дозвіл почати вироб чорного охотничого пороху, бо по технічним умовам розпочати цей вироб треба в літній час. Чорний порох виробляється на Шостенському зав. не тільки для потреб України, але він може й бути об'єктом цілюного вивозу в Великобританію, де нема фабрик для його виробу. Потрібно для вироблення його справи продукти завод має. Треба лише асигнувати щомісячно по 59,000 карб. на виробництво. Оборудовання усе маєсья і справне і видатків на його не треба. Гроші на виробництво можна б добути з продажу запасів готового пороху (маєсья 7,000 пуд., які при цілі 240 кар. за пуд дад-б суму 1.680,000 карб.). Дюючи великі зиски, ця справа швидко повернула б гроші в скарбницю, а разом підтримає не лише цю важливу галузь заводського вироблення, але й другі, що має велику вагу для заводу, при котрому годується білях 10,000 людуєсти.

ХРОНІКА.

Рух трамвая. Сьогодні, в день відкриття Українського Державного Університету, усі трамвайні лінії, що ведуть до 6-ї гарматної школи, працюватимуть в прискорому темпі.

В раді міністрів. На останньому засіданні рада міністрів обговорювала далі статут військової повинности. Розглянені статті про пляги по родинному становичу, а також про пляги по освіті.

По родинному становичу признає пляга першого розряду за єдиним сином у родині. Статті статута, що стосуються до пляг по освіті рада міністрів запропонувала військовому м-ву переробити, при чому рада міністрів висловилася за те, щоб особи, що закінчили середню освіту, служили на протязі одного року і крім того відвіду б два лагерьних збора в чині молодшого офіцера.

Нові закони. Рада міністрів ухвалила і п. гетьман затвердив такі закони:
Про асигнування 500,000 карб. на допомогу тим, що потерпіли від вибуху в Одесі. Про деякі додатки до існуючих законів про продаж цукру. Новий статут канцелярії голови ради міністрів. Постанову ради міністрів про асигнування міністерству праці 39,427 крб. на утримання районних та городських комісаріатів по «хороні праці». Постанову ради міністрів про асигнування 5,000,000 крб. на опередження електричного освітлення в казармах і постанову ради міністрів про асигнування 5,000,000 карб. для формування нових військових частин.

Україно-румунські наради. Цяжнями в м-ві закордонних справ під проводом проф. Біхельмана відбулася нарада з румунською місцією, що приїхала до Києва у складі міністра Коенско, директора Ангелеско і Бенвігана. З українського боку були товариші міністра фінансів фон-Замен, представники м-ва закордонних справ д-р Лукасевич, представники м-ва торгви і промисловости, директор департаменту зовнішнього торгви Королів Шафаренко і ін.

Голова проф. Біхельман вітав представників Румунії, висловивши від імені міністра закордонних справ жаль, що він не може бути на цій нараді. Взагалі ж нарада мала інформаційний характер. Виявилось, що представники Румунії бажали б одержати від України дукор, насіння і залізю замінць овець, лісу, вина і кредит трохи бавивцу та де яких інших річей.

Слідуюча нарада була призначена на суботу.

Державний статистичний комітет. Міністр праці висі в раду міністрів законопроект про утворення державного статистичного комітету.

Для розроблення плану об'єднання статистичних праць на Україні згідно з законопроектом має бути утворена міжвідомствена комісія з участю професорів статистики у Київі. Комісія повинна розробити законопроект про утворення центрального статистичного комітету.

Ревізія коштовань польського т-ва „Сокол“. Недавно властима було ревізовано коштовання польського гімнастичного т-ва „Сокол“ (Львівська 12 а). Т-во має козо 1,000 членів, влаштувало лекції, ипорядкувало бібліотеку, мало різні цінні гімнастичні та фізичні приряддя. Серед польського громадянства на ревізію викликав великі здивования.

Снабження гетьманя з польськевиканія. Нас повідомляють, що у зв'язку з першою праці мирової конференції та з загальним невдоволенням членів уряду виниками м-ва харчових справ, забули?

Рух дозволено вивезти 800,000 пудів хліба в совієтську Росію, цей гетьман буде скасовано, бо визнає, що він не відповідає інтересам України.

Українська військова академія. Українська військова академія буде значно реорганізована. Має бути введений ряд нових предметів навчання. Курс навчання має бути трьохрічний.

Кости на реорганізацію вже асигновані.

Україно-крямські переговори. Вчора в міністерстві закордонних справ о 9-ій годині вечора розпочалися засідання українсько-крямської комісії, скаржачою для вирішення справи взаємовідносин України й Крима.

З'їзд корпусних командирів. Позавчора відкрився з'їзд корпусних командирів української армії.

Вчора відбулося перше ділове засідання.

Програма з'їзду намічена така: 1) Дислокація армії, 2) справа з казармами, 3) справа формування армії, 4) поставання, 5) штати і 6) про призов новобранців.

Земське життя. 4 жовтня товариша міністра внутрішніх справ Вару-Секрета одвідав заступник голови Гайсинської повітової народньої управи П. В. Лисоволий і зробив йому доклад про незаконне усунування управи повітовим старостою Сінолосовим. Товариш міністра розпорядився спішно затребовать матеріал про усунування і обіцяв, що демократична управа, коли вияснить відсутність зловживань по службі, буде відновлена.

Тогож дня заступник голови Гайсинської повітової управи Лисоволий звертався до п. міністра народньої освіти Василенко з приводу скасування т-ва старостою Гайсинської повітової шкільної ради Василенко обіцяв розрішити це питання в күні з міністром внутр. справ. Можна надіятись, що всі підняті питання будуть задоволені.

Виставка — в зей. Сьогодні о 1-ій годині на території бувшої виставки 1913 року одчиняється Виставка — Музей на основі постійних виставок і музеїв, і як підготовка до важких виставок в майбутні роки.

Гроші з-за кордону. На цьому тижні повернули в Берліна урядовці міністерства фінансів, що їздили за грошима. Привезено 500 мільонів. Німці глузують з малюнку на грошах знаходячи його дуже негарним. Цікаво зазначати, що на частині грошей надруковано „Українська держава“, в на другій, котру друковано з старих хліпе — „Українська народня республіка“.

„Об'єднання“. При державній канцелярії заснувалось „Кооперативне т-во співробітників державної канцелярії Об'єднання“, яке крім економічних інтересів покляло собі за мету улаштувати українські школи, бібліотерні, читальні, народні доми, кінематографі та подібні просвітні інституції, а також видавати періодичні та інші видання. Діловодство і рахівництво в т-ві ведеться на українській мові. В склад т-ва входить співробітників — департаменту заг. справ державної канцелярії, депар. законодавчих справ держ. канц., департ. держ. преси державної канцелярії, редакція і контора „Держ. Вісти“, канцелярія ради міністрів і кодифікаційного відділу держ. канцелярії.

Забули. Нашу увагу звертають на те, що найвища громадська інституція на Україні — Всеукраїнський Союз Земств — не удостоюєся одержати запрошень на відкритті державних університетів як Київського, так і Кам'янець-Подільського. Чи вже ж уряду виниками м-ва харчових справ, забули?

ТЕЛЕГРАМИ.

((Од Українського Державного Телеграфного Агентства.))

Царь Фердинанд зрікся престолу.

СОФІЯ, 4. Офіційне повідомлення болгарського телеграфного агентства. Сьогодні вранці на прохання міністра президента Малинова голова "собранія" скликав надзвичайне засідання депутатів. Засідання розпочалося при напруженій атмосфері й при повній залі і трибунах. Малинов повідомив про зречення царя Фердинанда од престолу і вступлення нового царя, який буде дарувати іменем Бориса III Далі прочитав 2 універсали. Читання універсала царя Бориса було покрито радісними вигуками задоволення й квіткаразами "ура". Тоді ж Малинов повідомив "собранію" що подане ним прохання про одставку кабінету не було прийняте.

Німці офіційно повідомлення 4 жовтня.
Західний фронт. Група ірландців Рупрехта. У Фландрії між Гюлгенде і Рюсзлар ворог зробив атаку значними силами з обох боків дороги Стаден-Рюсзлар він вдерся в нашу позицію, але рішучою контратакою бав. якого та рейнського війська його з'яву відкинули назад. При цьому захоплено нами 100 полонених. Коло Камбре нічого нового. Частина боїв на південь від Обаннезі та коло Провіль, в яких ми захопили 70 полонених.

Група генерала Бена. На широкому фронті між Ле-Кателе і на півчій від Сен-Каттена англійці густими рядами намагалися зробити прорив. Підчас першої атаки ворогові почастило взяти Ле Кателе посунулись до Борівуара та Моо-Бреген і захопили Сокатер. З обох боків Ле-Кателе ми відкинули ворога знову назад на його колишні позиції. При цьому особливо відзначилися частини резервних піхотних полків 90 та 27 під командуванням Талера, розмістра барона Вангейгема і обер-лейтенанта Сенера а також батарея 2 гвардійського полка польової артилерії і полк польової артилерії 208. Борівуар було нами знову взято. Охвально атаку сакоонських, рейнських та льотаринських батальонів вернула нам Моо-Бреген. Сокатер після бою з перемінним успіхом лишився в руках ворога. На південь від Сен-Каттена ввечері після міцної артилерійської підготовки ворог штурмував нашу ліній, але потерпів невдачу.

Група німецького Кронпринца. На хребті і в боєвих епісках Шемер-Дам, жваві сутинки патрулів продовжували і вчорашній день. Друга атака італійців була відбита. На новому фронті Вья і Канала на північний захід Реймер, ми вступили в бойові контакти з супротивником. У Шампані на широкому фронті між Сюїн і Бн французи атакували нас почасті свіжими своїми і американськими дивізіями. З початку бою, вестфальські і стрілецькі полки, які стоять на захід від Сюїн та коло Марі а III, відбили ввечері всі атаки ворога і взяли при цьому більш ніж 100 полонених. На півчій Соїн-III ворогові вдалось змицнитись на висотах між Сент-Тетей і Соїн-III, Вілою герою та височиною Медеї. Контр атакою ми відкинули ворога по той бік гір і лише зосталися невеличкі французькі пости. На фронті між Орфей і Елюм атаки ворога понесли перед нашими силами виступ. Особливо жорстокі бої відбулись на південь від Лірі і південно-захід Монтуа. Тут ворога відкинули назад полк гвардійської помераньської, рейнської і баварської Разом з баварськими ескадрами Шалерод якого захопив ворог було знову взято назад.

Австрійське офіційне повідомлення. 4-го жовтня.

Коло півночного хребта Монте Томба успішні передзвіні бої. В Албанії, через поділ на болгарському фронті, ми відсували наші дивізії через що Берат опав без бою в руки супротивника.

Зімба японського кабінету.

ЛОНДОН, 30. Рейтер повідомляє: утворення нового японського кабінету на чолі з президентом Кейн Харю. Міністр закордонних справ віконт Учідзі, військовий міністр генерал Танака. Адміралові Като залишився портфель морського міністра.

Окупація.

БЕРЛІН, 2. "Берлінер Тагеблат" повідомляє: згідно умов перемир'я, які опубліковано агентством Рейтера, Болгарія буде окупована англійським, французьким, італійським військом,

грецькі області—грецьким військом, сербські—сербським. Про територіальні зміни після війни не згадується. Вирішено обміркування цих питань відкласти до загальних мирових переговорів.

"Новий Угорський Газет" з офіційних джерел держав Аїтанті повідомляють: договір про перемир'я підписано в Салоніках. Між іншим є підписи грецького міністра-президента Венізелоса

На Чорноморщині.
НОВОРОСІЙСКЕ, 4. На Чорноморщині ведеться велика агація за прилучення до Кубані чи до Донщини. Деякі ставиди ввели вже постанову про прилучення, більшість же людності боїться й покило вчійку.

Вибори до кравової ради Нубані.
КАТЕРИНОВА, 4. Вибори до кравової ради відбуваються нормально. Проходять здебільшого депутати попереднього складу ради. В донській станиці вибрано вже попереднього голову ради Рябовола. Кандидатами на отамана нубанського війська називають генерала Покровського, попереднього голову кубанського уряду—Вица й генерала Деникіна.

Пашіч про Болгарію.
ЛУГАН, 2. Сербський прем'єр міністр Пашіч у розмові з кореспондентом "Рейт Journal" заявляє, що на вчинок Болгарії треба дивитись з недовірям. Не виключено зовсім можливість, що доки болгарська армія не розбита і зовне військо не ввійшло на територію Болгарії, то болгарам нездаром знав зможе виступити зброєю проти союзників.

Справа самостійності Угорщини.
БУДАПЕШТ, 2. "Neue Freie Presse" повідомляє, що угорські політичні кола незвичайно схвильовані заявою графа Кароль, що при жабутомому всевітньому конгресі Угорщина має тимчасово оборонити свою повну незалежність. Угорське питання тільки тоді можна буде вважати забезпеченим, коли Угорщині дана буде державами точка й ясна гарантія її суверенітету.

Ревізія земської управи.
ТАДІЧ, 5. Після ревізії повітової управи по розпорядженню губернського староств усунуто весь склад управи. Призначено головою управи Тарасевича і членами Вечорка та Голборського, котрі були членами управи по земським положенню 1890 р. Крім того, двох членів управи зоставлено по обранню земських зборів, які відбулися після ревізії.

Жинцтво проти клубів.
КИЇВ, 4. На імі генерального комісара Бесарабії Войткова жіноцтво Кшиньова подає заяву з приводу діяльності домів гри та клубів, що руйнують родину.

Позика Кшиньову.
КИЇВ, 4. Голова тимчасової комісії по управлінню міста Герц вліхав до Кшопотаря про позичку на потреби міста в розмірі 25 мільонів лей. Сподівається, що позичку дасть консорціум банків.

Селяне-саботажники.
КИЇВ, 4. Яська газета "Steagul" повідомляє, що Крупенський заявив у засіданні сенату, що селяне саботують всіні польові роботи, наслідком чого може настати сильний голод. Міністр хліборобства ствердив повідомлення й заявив, що проти саботажу селян буде вжито суворих заходів.

Румунізація Бесарабії.
КИЇВ, 4. "Steagul" каже, що в Кишиньові на нараді повітових адміністраторів ухвалено рішучо перевести наказ про скасування таблиць і написів на московський мові.

Напринципі нарада ухвалила клопотатись про авдіацію у короля для литох її представників для висловлення вірнопідданських почувань.

Допомога бідним.
ЗВЕНІГОРОДКА, 4. В зв'язку зі збільшенням поширених хвороб тут організовано комітет безплатної допомоги бідним євреям.

Українська школа і князь Трубенцький.
ЗОЛОТОНОША, 4. По відомостям повітового комісара освіти вторік і цього року відкриється українська гімназія в селах—Древіч, Веремівка, В. Бурімка, Мойсішка, Чорнобей, Ірклій, Білосівка та вища початкова школа в Мельниках; задумують одкрити таку саму школу в Прехорівці, а також українську школу для дорослих і школу для дітей. Місцеве населення незвичайно прихально ставиться до української школи, складає грошові додатки на їх удержання й

дарує земельні участки на шкільні будинки.

До організації українського шкільництва в повіті не мало причиняється князь Трубенцький, котрий не жаліє ні грошей ні земельних частків, щоб дозволити провітлити село.

В совітській республіці.
ВІЛГОРОД, 4. Розстріляно члена державної думи Черелігіна, що відмовився видати несеба офіцера, котрий керував відділом бунтарів.

Ярославські "Извєстія" повідомляють про успішні роботи по відновленню історичних будинків міста. Совіт депутатів одержав 4 міліони субсидій. Мобілізовано технічні засоби під керуванням досвідчених архітекторів.

З Курська повідомляють, що за висловлення протесту проти безглуздого терору розігнано тамбовський совіт депутатів.

Лист до редакції.

Високошановний

П. Редакторе!

Не маючи змоги одповідати всім особам і інституціям і взагалі друзім моім, які з України і закордоном надіслали привітання, які йдуть і досі і взагалі брали участь в святкуванні ювілею мого з приводу сорочка літньої праці кооперативної, я прошу вас, пане Редакторе дозволити мені через Вашу поважну газету висловити щиро і сердечну подяку всім цім моім друзім, духовне єднання з якими я цілою душею почував в сей редакцій і дорогий для мене день, тим більше, що свято це я не беру виключно на свій рахунок, а найбільше на рахунок дорогої всім нам і милій кооперативної, яка уже відіграла, а в будучині ще більше ролю гратиме в справі нашого національного відродження й зміцнення існуючої нашої української держави. І не буде, як би не старалися русифікатори всяких марок (хоч би і кооперативної) а такі на язал єсть) які користуючесь національною нессвідомістю широких кол українського населення, цим страшним і негодним наслідком російського царизму і деспотизму ведуть проти-українську роботу і ліній взагалі Кооператія на Україні, як і скрізь, скаже своє велике слово не тільки в справі піднесення економічного добробуту, але і в справі нашого національного визволення і відродження. І в цьому велика заслуга кооперативної української і всіх кооператорів—наших, які визнають і показують своєю роботою, що вони не тільки кооператори, але і громадяне, діти рідної землею матері України, і що вони знають і бачуть, які великі обов'язки відносно неї накладає на їх учасний великий історичний мент.

Слава і привітання моє братерське всім цім дорогим братам—орачам рідної кооперативної і національної пиви.
Микола Леватський

Дончеп.

СТ. КОЗЯТИН Правобережжя, залізниці. 27-го вересня драматичний гурток козятинської з. д. "Просвіти" влаштував на тутешній сцені "Вічна пісня" Товстоноса. Змінена на афішах назва п'єси "Життя залізничного машиніста" зацікавила багатьох залізничників, які головним чином були на виставі. Невеличка аудиторія була переповнена. П'єса дійсно дала гарне враження. Було видно підготовку, старання і зрозуміння типів. Особливо гарно провели ролі д.д. Сташевська, Титова, Сосновський, Скляр, Статкевич і в деякій разі п. Ковальов. Від п. Склярюка чекалося б більшого з боку інтонації де яких монологів, яко режисора (в ролі "Максіма"). Взагалі вистава пройшла досить добре.
О. Б.

Література, наука.

Нові видання:
Х. Майстрів.—В етні і кривої (сілуети війни)—Збірник 3. Видання т-ва "Час". Київ, 1918, сторінок 198, 80, ціна 2 карб. 30 коп.

П. Карнаєвська.—Al Fresco. Віршівана проза. Видана "Українська книжка" Львів—Київ, 1918, сторінок 58, 80. Ціна 3 корони.

Автон Кришельницький.—Нашим найменшим! (Ілюстрація в-во для дітей). Видас "Українська книжка". Видавництво "Рух" готує до друку твори сьлобжанського поета Щоголіна, під редакцією проф. Сумцова.
Це буде саме нове видання, куди увійдуть ще ніде не публіковані поезії, портрети поета, листи до нього Костомарова і Гулака Артемовського і т. п.

До тексту поезії додаються примітки проф. Сумцова, що знав поета особисто, його біографія й спогади,

його знайомих, а також критичний нарис проф. Сумцова про поета Щоголіва.

Рядом з проф. Сумцовим, біля видання поезії Щоголіва працює Д. Анзеншток.

Для упорядкування цього видання, буде використано Щоголівську збірку університетського музею, що була упорядкована в свій час проф. Сумцовим.

Мистецтво.

Виставка картин.

Виставочний сезон у Києві, р. 1918 та 1919; обіцяє бути дуже цікавим. Цими днями, в актовій залі університету відкривається виставка картин "Т-ва Київських Художників" і протягнеться до перших чисел листопада. В листопаді відкривається виставка "О-ва Київлян", а з 1-го січня н. ст. виставка Т-ва Діячів Українського Пластичного Мистецтва. Т-во згуртувало коло себе кращі художні сили Києва. На виставках т-ва приймуть участь: Г. Нарбут, О. Мурашко, М. Ковік, М. Вурячок, М. Бойчук, М. Жук, П. Холодний, Г. Зотов, З. Подушка, П. Новко, К. Трощименко, брати Кричевські і інші. Крім того запрохані до участі в виставках: Труш, Новаківський, Гаврилко і О. Кульчицька із Львова, Іван Мисоєдов із Полтави і Харківські художники.

Т-вом робляться заходи до того, аби улаштувати в цім сезоні виставку львівських художників п.п. Труша, Новаківського і О. Кульчицьку, котрих тут мало знають.

Поправка.

В ч. 179 "Н. Раді" в статті "Національний Союз" в переліку організацій, які складають цей союз, пропущено Українське Правниче Товариство.

Повідомлення.

Виставка-музей. У неділю, 6-го жовтня, о 1-й годині дня має відбутись офіційне відкриття виставки-музею, як основи до коштинок і великих в 1919—1920 роках торговельно-промислових і сільсько-господарських виставок і музеїв.
Виставка-музей ц. р. має на меті знайти ставовище України в ці великі історичні часи і знаясати ті творчі сили держави, які сприяють її відродженню та які створюють умови нормального економічного і громадського життя.
За останні часи притбував багато нових експонатів і щільно закінчується їх установка в павільйоні.
При відкритті виставки-музею мають право бути як особи, що одержали спеціальні запрошення, так і широке громадянство.

Даремним право на відк користуватьсья урядові особи, які мають відповідні квитки, і експоненти, що одержуть у управи виставочного комітету посвідчення і відзнаки.
Виставка-музей має осідком передню частину території Лушіві виставки 1913 року, павільйон № 13.

Кооператив "Затишок", 6-го жовтня о 7 годині ввечері в помешканні центр кооперативного комітету, В. Васильєвська 14, одбудується загальні збори товариства "Затишок".

Порядок денний:
Обговорення статуту т-ва
Вибори правління т-ва
Вибори ради т-ва
Товариство має своєю метою одкривати свої Ідельні, молочні, пральні і крамничі ріжнього ыраму.

З'їзд споживачів товариств. З огляду на те, що Діпсіомеуз з об'єднання районного став всеукраїнським центром, споживчі товариства Київщини складають на 6 число 10 годін ранку з'їзд для організації центру споживчої кооперативної Київського району.

Засідання ради Сільки вчителів-українців м. Києва одбудуватимуться по понеділках о 8 годині ввечері в помешканні комерційної школи Володарівна (на роші Жиласьєвої та Кузнечної вулиці). 7 жовтня всі членів ради просимо прибути на засідання ради обов'язково.

На увагу учнів-юнаків! В цей час, коли наші сьвідомі й нессвідомі вороги прагнуть до знищення української держави та української культури, тимчасова рада кшівської кооперативної середньшкільнички кличе вас до організації. В евангелії—сила! Ми озгуртувались, займаємо самосвотією і будемо провадити українську справу, залюднюючи читальні бібліотеки, упорядкуючи вистави, лекції і т. п.

Згуртоване всіма діло провадиться граце!

Додати до цього звачення можливо піддати національну свідомість. Це завдання юнацтва!
Нам треба дбати про зновлення українства не тільки в школі, але і по за школою. Українські гуртки ученої молоді це національний засіб для цього. Вони повинні час від часу улаштуувати літературні вечірки, реферати. Українська культура буде розвиватись.

Тоді ворогам нессвідомим стане ясно, що українство має гурт. Це б то кожн з нас і організації словом і ділом повинні одстоувати свою культуру. Коли це буде зроблено, кожн буде певний, що його завдання виконані і старе покоління буде вжити нас, молоде, ідучи ім на зміну.

Нам атайте, що во вринок в'ємо літератури, а тихож працю!
Отже закликано всіх учнів і учениць гімназійських, реальних, комерційних, зашизичних, семінарських, технічних і др. шкіл на загальні збори, котрі відбудуться

в неділю 6 жовтня п. р. о 4 годині дня в будинку т-ва "Просвіта", Пушкинська 1.

Ласкаво запрошуються студенти і курсистки.

Тимчасова рада Київської Юнацтвої Спільни Середньшкільнички.

Українське т-во ветеринарних лікарів сповіщає, що в поведілок 7-го цього жовтня о 6 годині ввечері відбудеться засідання т-ва в помешканні головної військово-ветеринарної управи (Алленківська вул. 33) Д.д. Робаківського і Рубановича дуже просять безпримично прибути на засідання.

Порядок денний:
1. Справа лікарів Рубаківського та Рубановича.
2. Статут термінологічної комісії.
3. Про спрашування скотини, доклад д. Скороходько.
4. Справа з відкриттям українського державного ветеринарного інституту в Києві.
5. Затвердження протоколу попередніх засідань т-ва.
6. Обговорення заван д. Леонтовича про прилучення до українського національного союзу.
7. Віжучі справи.

Від державного банку України. Відповідаю до урядового розпорядження про те, що аванси по купонам минулих реінцидів видаватимуться лише під ті державні і урядом гарантовані процентні папери, котрі будуть депоновані в існуючій банку і скаранці не пізніше 1-го листопада цього року, державний банк ним оголошує, що дальше видаваня коштів від заставу сьмих паперів може видаватись під забезпечення лише тих державних (але ж не гарантованих) паперів, які будуть внесені до складних інституцій на скочанку до 1 листопада цього року.

Організаційна комісія всеукраїнськот спілки буншних мінерів, інтелектуальних сил українців, прохає всіх б. юнєрів, старшин, військових урядовців, сестер-жалюниць і взагалі всіх б. військових інтелектуальців українців в прибути на загальні збори в неділю 6-го жовтня н. ст. ц. р. о 3й годині дня в пом. українського вдубу (Пушкинська № 1), для обговорення та заслухання остаточного статуту, після чого статут буде переданий на затвердження, для виборів та записку.

Організаційна комісія. Засідання ради директорів українських підготовчих курсів відбудеться у вісторок 8 жовтня о год. 12 рано в канцелярії курсів з таким порядком:
1. Проект статуту.
2. Бюджет.
3. Справа ревізійної комісії.
Директор М. Кравчук.

Молитовне зібрання балетистів. У неділю 6 жовтня в залі з міського театру (Олександрівська 12) з огляду на всеукраїнський з'їзд балетистів відбудуться 1) молитовні зібрання балетистів од 10 год. ранку до 12 г. дня, 2) а з 12-ої год. до 3-ої—духовний концерт з участю хора і стрункового оркестра і 3) зібрання на Жиласьєвій 104. Почаюв в 6-ої годині ввечері. Вхід на всі ці зібрання загальнодоступний й веплатний.

Проловдник Кириченко. Українська школа на Подолі. В жовтні місяці на Подолі одкривається українська міщаня вища початкова школа. Прохання тимчасово прийнятись в канцелярії 3-ої вищої початкової школи (Хорова 11, п. 3) від 9—12 г. ранку, або в помешканні жіночій в. доч. шк. (Хорова 36) від 2—6 дня.

В державній драматичній школі почалося навчання в помешканні комерційної школи (В. Кудрявська 24). Директорський склад школи: директор п. Стадницький—теорія і практика дицції і декламації, п. Коваленко—практика дицції і декламації, п. Дереза—мімодрама і грім, п. Михайлів—фехтовання, п. Зеров—історія укр. культури, пані Зєрова—українська мова, п.п. Гаєвський, Стадник і Коваленко—опеєнічні справи.
Курс навчання 2-х річний. Навчання веплатне.

Плата за навчання 150 карб. вноситьсья вперед по півроччю. Прийм. учні: продовжуватьсья до 14 жовтня Залис і справи у секретаря школи від 6-ої до 8-ої годині кожного дня, крім свят, в помещканні комерційної школи (Вузьарьово Кудрявська 24,—перший поверт, IV кл.-б.).
Мультируно-просвітні комісії при укр. робітничому клубі (Луцьківський Народній Дім) улаштуєуть вепілий курс української мови. Завдаваня курсів—навчання слухачів володінні українською мовою і дати коротаї відомості по українській історії та історії.

Закликуватись можна що для в бібліотеці клубу від 6-ої годині ввечері до 11-ї, а в свято ще і від 1ї до 3 год. Там же продовжуватьсья запис до школи грамоти для неграмотних і малограмотних дороєлих.

Культурно-просвітна комісія організує ввечірню середню школу для д. рослик, окремі лекції й цилки лекцій поучярно-го змісту на наукові й політичні теми, концерти й лекційні концерти.

Військова термінологічна комісія. Позачергове засідання комісії відбудетьсья у поведілок 7 жовтня, о першій годині по полудні, в помешканні укр. науков. тов. В. Шлявельна 36.
Збори ради т-ва "Просвіта" м. Києва одбудується у поведілок 7 жовтня о 7 год. ввечері в помешканні "Просвіти".

Умови передачі інституцій в ідоиства. Постановою ради міністрів від 7-го цього вересня наказано військовому відомству, щоб всі господарські інституції військового відомства і всі демокційні були передані головному управленню по управлінню і ліквідації інституцій та організації військового часу.

Виконання постанови ради міністрів між військовим міністром Головноуповноваженим виробленні слідуєть умови передачі:
1) Всі повітові демокційні переодчать в підлеглість уповноважених; військові начальники від обов'язків по демокційній ампліація.

2) Управління корпусів відокремляють з свого складу всіх осіб, які лічилось в них аверш штату і працюючих по демокційній ліквідації; всі ці особи поступать в розпорядження уповноважених. Таким чином управління Корієта, Заца, і Зінча повинні мати у себе слубовців тільки залічених в штат, оголошений в наказі по військовій офіції цього року ч. 331 і в тємшим

